

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΛΟΙΜΩΞΗ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ COVID-19 ΑΠΟ ΝΕΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΚΟΡΩΝΑΪΟΥ SARS-CoV-2

Οδηγίες που αφορούν πληρώματα πλοίων σε περίπτωση ύποπτου κρούσματος εν πλω

Ο ιός SARS-CoV-2 ανιχνεύθηκε πρώτη φορά το Δεκέμβριο του 2019 στην περιοχή Γιουχάν της Κίνας και οδήγησε στην τρέχουσα πανδημία COVID-19 όπως ονομάστηκε η λοίμωξη του αναπνευστικού που προκαλείται από το νέο αυτό στέλεχος του κορωνοϊού

Ποιος είναι ο τρόπος μετάδοσης;

Ο ιός μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο κυρίως μέσω του αναπνευστικού με σταγονίδια από το φτέρνισμα, το βήχα ή την ομιλία. Επίσης, μπορεί να μεταδοθεί μέσω επαφής με επιφάνειες πρόσφατα μολυσμένες με σταγονίδια, αν δεν τηρούνται τα μέτρα υγιεινής των χεριών.

Πότε μια περίπτωση της νόσου θεωρείται περισσότερο μεταδοτική;

Ένα περιστατικό θεωρείται περισσότερο μεταδοτικό όταν εμφανίζει συμπτώματα, αλλά δυνητικά θα μπορούσε να μεταδίδει τη λοίμωξη και 1-2 ημέρες πριν την εκδήλωση συμπτωμάτων. Η κύρια μετάδοση συμβαίνει κατά την συμπτωματική φάση.

Ποια είναι τα συμπτώματα της COVID-19 λοίμωξης;

Τα κύρια συμπτώματα της νόσου περιλαμβάνουν τα κατωτέρω: Πυρετός, ξηρός βήχας και καταβολή. Μερικοί εμφανίζουν πονόλαιμο, αρθραλγίες / μυαλγίες και ρινική συμφόρηση. Τα συμπτώματα είναι συνήθως ήπια και περίπου το 80% των ασθενών αναρρώνουν χωρίς ανάγκη ειδικής θεραπείας.

Ποιοι ασθενείς κινδυνεύουν περισσότερο να εμφανίσουν σοβαρή νόσο;

Μερικοί ασθενείς εμφανίζουν δύσπνοια (δυσκολία στην αναπνοή) και πιθανώς πνευμονία, που χρειάζεται νοσηλεία σε νοσοκομείο. Τα άτομα, που ανήκουν σε ομάδα υψηλού κινδύνου (π.χ. ηλικιωμένοι, καρδιοπαθείς, άτομα με σακχαρώδη διαβήτη, ηπατοπάθειες ή πνευμονοπάθειες), είναι πιθανότερο να εμφανίσουν σοβαρή νόσο.

Πώς ορίζεται η στενή επαφή (υψηλός κίνδυνος έκθεσης) με κρούσμα COVID-19 στο πλοίο;

1. Επαφή με το κρούσμα σε απόσταση πάνω από 1,5-2 μέτρα για διάρκεια περισσότερο από 15 λεπτά χωρίς χρήση μάσκας
2. Διαμονή στην ίδια καμπίνα με το ύποπτο κρούσμα
3. Άτομα με «πρόσωπο με πρόσωπο» επαφή ή στο που βρίσκεται στο άμεσο περιβάλλον με συμπτωματικό άτομο (συμμετοχή στις ίδιες δραστηριότητες, σε γεύματα στο ίδιο τραπέζι) χωρίς χρήση μάσκας
4. Άτομο στην ίδια ομάδα ταξιδιωτών χωρίς χρήση μάσκας
5. Προσωπικό καθαριότητας χωρίς χρήση μάσκας στην καμπίνα του κρούσματος
6. Επαγγελματίας υγείας ή άλλο άτομο που παρέχει φροντίδα στο ύποπτο κρούσμα χωρίς χρήση μάσκας
7. Σε περίπτωση που υπάρχουν πολλαπλές εστίες κρουσμάτων εν πλω τότε όλοι οι επιβαίνοντες μπορεί να θεωρηθούν στενές επαφές

Πώς ορίζεται η περιστασιακή επαφή (χαμηλός κίνδυνος έκθεσης) με κρούσμα COVID-19 στο πλοίο;

Όλοι τα υπόλοιπα άτομα που δεν πληρούν τα κριτήρια της στενής επαφής και ήρθαν σε επαφή με τον ασθενή

Πώς μπορούμε να μειώσουμε τον κίνδυνο εισαγωγής ατόμων με συμπτώματα σε πλοίο;

1. Πριν το ταξίδι ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επιβατών και πληρωμάτων για την εξέλιξη της επιδημίας από τον νέο κορωνοϊό COVID-19 και τα μέτρα πρόληψης
2. Πριν την επιβίβαση συστήνεται:
 - ο Παροχή πληροφορίας σχετικά με τα συμπτώματα της λοίμωξης και τα μέτρα πρόληψης σε επιβάτες και πληρώματα π.χ. με ενημερωτικά φυλλάδια, προβολή ενημερωτικών σποτ, ηχητικών μηνυμάτων κλπ.
 - ο Συστήνεται η αποφυγή του ταξιδιού σε ταξιδιώτες που παρουσιάζουν πυρετό (>37.8° C),
 - ο Χορήγηση προς συμπλήρωση ειδικού ερωτηματολογίου για ανίχνευση τυχόν επιβατών με συμπτώματα λοίμωξης αναπνευστικού.
3. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού συστήνεται συνεχής χρήση μάσκας, ενημέρωση σε επιβάτες και μέλη πληρώματος για τα συμπτώματα της λοίμωξης και τα μέτρα πρόληψης και ενέργειες (αναφορά στον υγειονομικό υπεύθυνο) σε περίπτωση που αναπτύξουν συμπτώματα π.χ. με ενημερωτικά φυλλάδια, προβολή ενημερωτικών σποτ, ηχητικών μηνυμάτων κλπ

Ποια είναι τα γενικά μέτρα πρόληψης μετάδοσης του COVID-19 κατά τη διάρκεια του ταξιδιού σε πλοίο;

1. Είναι υποχρεωτική η χρήση μη ιατρικής μάσκας σε κλειστούς και ανοιχτούς χώρους συνάθροισης κοινού για το προσωπικό και τους επισκέπτες, εξαιρουμένων των επισκεπτών στους χώρους εστίασης (Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθμ. Δια/Γ.Π.οικ. 50176, ΦΕΚ 3330/Β/8-8-2020). Εξαιρούνται α) τα άτομα για τα οποία η χρήση μάσκας δεν ενδείκνυται για ιατρικούς λόγους που αποδεικνύονται με τα κατάλληλα έγγραφα, όπως λόγω

αναπνευστικών προβλημάτων και β) τα παιδιά ηλικίας κάτω των τριών (3) ετών. (Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθμ. ΔΙΑ/Γ.Π.οικ. 50176, ΦΕΚ 3330/Β/8-8-2020).

2. Σημαντική γραμμή άμυνας κατά της λοίμωξης είναι η προσεκτική **υγιεινή των χεριών**. Συνιστάται συχνό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα. Αν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά αλκοολούχο διάλυμα (τουλάχιστον 60% αιθυλικής αλκοόλης ή 70% ισοπροπυλικής αλκοόλης). Η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών.

Τα χέρια πρέπει να πλένονται:

- ο Μετά κάθε άμεση επαφή με ασθενή ή σωματικά υγρά ασθενή (πχ σάλια)
 - ο Μετά από επαφή με αντικείμενα που έχουν έρθει σε επαφή με αναπνευστικές ή εκκρίσεις ασθενή
3. Σχολαστική τήρηση των **μέτρων υγιεινής** όπως:
 - ο κάλυψη του στόματος και της μύτης κατά το βήχα ή φτέρνισμα με το εσωτερικό του αγκώνα ή με χαρτομάντηλο το οποίο απορρίπτουμε στα απορρίμματα
 - ο αποφυγή επαφής των χεριών με στόμα, μύτη ή μάτια για πρόληψη διασποράς μικροβίων
 4. **Αποφυγή επαφής** με ασθενείς που έχουν συμπτώματα του αναπνευστικού
 5. Τήρηση των αποστάσεων ασφαλείας από άλλα άτομα (> 1.5 μέτρο)
 6. Αποφυγή συγχρωτισμού, ιδίως σε κλειστούς χώρους
 7. Σε περίπτωση εκδήλωσης συμπτωμάτων κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, άμεση ενημέρωση του πληρώματος και αναζήτηση ιατρικής βοήθειας

Διαχείριση ύποπτου κρούσματος από COVID-19

Εάν ένας επιβάτης ή μέλος του πληρώματος εμφανίσει συμπτώματα συμβατά με COVID-19, εφαρμόζονται τα παρακάτω:

Καταγραφή του ύποπτου κρούσματος σύμφωνα με τη Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας (Παράρτημα 8, Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός) και υποβολή της στις υγειονομικές αρχές των πυλών εισόδου.

1. Χορήγηση μάσκας στον ασθενή, αν δε φορά ήδη, για αποφυγή περαιτέρω διασποράς σταγονιδίων. Σε κάθε περίπτωση, ο ασθενής πρέπει να καλύπτει το βήχα του (π.χ. με χαρτομάντηλο)
2. Απομόνωση του ασθενούς σε καμπίνα ή άλλο ιδιαίτερο χώρο με ατομική τουαλέτα και σίτιση στην καμπίνα. Η πόρτα της καμπίνας πρέπει να παραμένει κλειστή
3. Συνιστάται η αποφυγή επισκεπτηρίου στην καμπίνα. Αποφεύγεται η είσοδος άλλων ατόμων, αν δεν υπάρχει σοβαρός λόγος, π.χ. παροχή φροντίδας, καθαριότητα καμπίνας. Συνιστάται να οριστεί συγκεκριμένο μέλος του πληρώματος για τη φροντίδα του ύποπτου κρούσματος, αν είναι δυνατό, και να περιοριστεί στο ελάχιστο ο αριθμός των μελών πληρώματος που έρχονται σε στενή επαφή με τον ασθενή

4. Τα άτομα, που θα έρθουν σε επαφή με τον ασθενή (θα μπουν στην καμπίνα του), πρέπει να φορούν ΜΑΠ (Μέτρα Ατομικής Προστασίας) γάντια, απλή μάσκα και, αν κρίνεται απαραίτητο, αδιάβροχη ρόμπα
5. Οι επαγγελματίες υγείας, που φροντίζουν τον ασθενή, και το προσωπικό καθαριότητας συνιστάται να χρησιμοποιούν μάσκα, γυαλιά ή προσωπίδα και γάντια και, αν κρίνεται απαραίτητο- ανάλογα με την εκτίμηση κινδύνου- μάσκα υψηλής προστασίας (FFP2 ή FFP3), αδιάβροχη ρόμπα με μακριά μανίκια και γαλότσες. Επιπλέον πρέπει να φροντίζουν, ώστε να τηρείται απόσταση τουλάχιστον 1,5 μέτρου μεταξύ ύποπτων κρουσμάτων, που συνεξετάζονται με άλλους ασθενείς. Ο ΠΟΥ και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ECDC) έχουν καταρτίσει αναλυτικές κατευθυντήριες οδηγίες, που αναρτώνται στους παρακάτω συνδέσμους: [https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected](https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected) και <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infection-prevention-and-control-care-patients-2019-ncov-healthcare-settings>
6. Ο χρησιμοποιημένος προστατευτικός εξοπλισμός (μάσκα, γάντια, αδιάβροχη ρόμπα μιας χρήσης) πρέπει να απορρίπτεται σε κάδο έξω από την πόρτα της καμπίνας και σε καμία περίπτωση να μην ξαναχρησιμοποιείται
7. Μετά την απόρριψη του προστατευτικού εξοπλισμού πρέπει τα χέρια να πλένονται καλά με νερό και σαπούνι. Τονίζεται ότι η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών, το οποίο και αποτελεί σημαντικότατο μέσο πρόληψης

Γενικά μέτρα για όλο το πλήρωμα και τους επιβάτες

1. Ο υγειονομικός υπεύθυνος οφείλει να αναζητήσει όλα τα άτομα, (στενές και περιστασιακές επαφές) και να καταγράψει σε δελτίο εντοπισμού επιβάτη (Passenger Locator Form: <https://www.healthygateways.eu/LinkClick.aspx?fileticket=U133sZdEEH0%3d&tabid=98&portalid=0>) -αν δεν έχει ήδη αυτό συμπληρωθεί- τα ονόματα, τον αριθμό καμπίνας τους και το είδος της επαφής (διαμονή στην ίδια καμπίνα με τον ασθενή, παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στον ασθενή κλπ). Οι στενές επαφές θα λάβουν οδηγία για παρακολούθηση της υγείας τους τις επόμενες 14 ημέρες (ενεργός επιτήρηση) στην καμπίνα ή στη ξηρά. Αν επιβεβαιωθεί εργαστηριακά το κρούσμα, οι στενές επαφές συνιστάται να παραμείνουν σε απομόνωση στην ξηρά, ή να επαναπατριστούν σύμφωνα με τις οδηγίες του ΠΟΥ (<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/travel-advice>). Σε περίπτωση που υπάρχουν πολλαπλά κρούσματα στο πλοίο, δηλαδή συνεχιζόμενη μετάδοση μέσα στο πλοίο, τότε όλοι οι επιβάτες θεωρούνται στενές επαφές και αποβιβάζονται, αν είναι εφικτό. Τα μέτρα απομόνωσης μπορεί να περιλαμβάνουν ενεργό παρακολούθηση από τις αρχές δημόσιας υγείας του λιμένα, αποφυγή ταξιδιού, περιορισμό σε συγκεκριμένο χώρο (απομόνωση) και ιατρική αξιολόγηση, κατά την κρίση των αρμόδιων

υγειονομικών αρχών. Για τη διευκόλυνση του έργου των αρχών δημόσιας υγείας είναι απαραίτητο όλοι οι επιβάτες και μέλη πληρώματος να είναι προσβάσιμοι δια τηλεφώνου.

2. Όλες οι περιστασιακές επαφές του ύποπτου κρούσματος πρέπει να συμπληρώσουν το δελτίο εντοπισμού επιβάτη (passenger locator form, PLF), αν δεν έχει ήδη αυτό συμπληρωθεί, και να λάβουν οδηγίες για τα συμπτώματα και τρόπο μετάδοσης της νόσου, ώστε να παρακολουθούν την υγεία τους για 14 μέρες από την έκθεση τους. Σε περίπτωση που εμφανίσουν συμπτώματα, οφείλουν να παραμείνουν απομονωμένοι σε ιδιαίτερο χώρο και επικοινωνήσουν με τις υπηρεσίες υγείας.
3. Ο υγειονομικός υπεύθυνος πρέπει να συστήσει τη γενική τήρηση των βασικών κανόνων υγιεινής. **Ιδιαίτέρως σημαντικά είναι α) η χρήση μάσκας κατά την επαφή με άλλα άτομα, και β) το πλύσιμο των χεριών με νερό και σαπούνι σε τακτά διαστήματα και σπασθήποτε πριν την επαφή με το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια, καθώς και πριν την κατανάλωση φαγητού και ποτού ή το κάπνισμα.**

Καθαριότητα και απολύμανση καμπίνας απομόνωσης ασθενή

1. Απαιτείται καθημερινός καθαρισμός και απολύμανση των επιφανειών, που αγγίζει συχνά ο ασθενής, όπως κομοδίνο, πόμολα, επιφάνειες της τουαλέτας κλπ, καθώς και έκτακτος καθαρισμός, όταν οι επιφάνειες λερωθούν από βιολογικά υγρά.
2. Το προσωπικό καθαριότητας πρέπει να εισέρχεται στην καμπίνα με μέτρα ατομικής προστασίας (βλ. παραπάνω). Για όσο χρόνο εργάζεται μέσα στην καμπίνα, το προσωπικό καθαριότητας δεν πρέπει να αγγίζει με τα χέρια του το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια του, να καπνίζει ή να τρώει.
3. Ο καθαρισμός των επιφανειών πρέπει να γίνεται δύο φορές (διπλό πέρασμα) με απολυμαντικό με αντιϊκή δράση. Αποτελεσματικά απολυμαντικά είναι το διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου σε διάλυση 1:10 ή η αιθυλική αλκοόλη (οινόπνευμα) 70%.
4. Οι υφασμάτινες επιφάνειες (πχ ταπετσαρίες επίπλων) πρέπει να καθαρίζονται με συσκευή ατμού (θερμοκρασία > 70°).

Τονίζεται ότι, οι οδηγίες ενδέχεται να τροποποιηθούν ανάλογα με την εξέλιξη της επιδημίας COVID-19 καθώς και σύμφωνα με Υπουργικές αποφάσεις/Εγκυκλίους των αρμόδιων Υπουργείων

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση, απευθυνθείτε στον ΕΟΔΥ στα τηλέφωνα 210 5212054, ειδικό τετραψήφιο αριθμό 1135 (όλο το 24ωρο)